ឯកសារស្រាវជ្រាវសង្ខេប

ព្រឹទ្ធសភាភូមិភាគទី៥

ការពង្រឹងការអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់មូលដ្ឋាន
នៅខេត្ត កែប និងខេត្តកំពត

អ្នកទទួលខុសត្រូវ៖	កញ្ញា ជំពូនុត តាំងថារ៉ែន
ណែនាំដោយ ៖	លោក សូ សុវណ្ណារិទ្ធ
អ្នកចូលរួម៖	លោកស្រី គឹម កែវជីតា
	លោក ថេង ណាន
	លោក នន់ អស្សាច័ន្ទ

ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦

វិទ្យាស្ថានសភាកម្ពុជា

កំណត់សម្គាល់

វិទ្យាស្ថានសភាកម្ពុជា វ).ស.ក) គឺជាស្ថាប័នឯករាជ្យមួយដែលផ្តល់ការគាំទ្រដល់ សភាកម្ពុជា តាមរយៈការផ្តល់នូវឯកសារស្រាវជ្រាវ ទៅតាមសំណើរបសសមាជិក-សមាជិកា និងគណៈកម្ម-ការជំនាញរបស់រដ្ឋសភាព្រឹទ្ធសភា ដែលមានការវិភាគទៅលើ បញ្ហាដែល កំពុងតែកើតមាននៅពេលបច្ចុប្បន្ន និងដែលអាចនឹងកើតឡើងនាពេលអនាគត លើប្រធានបទការរៀបចំច្បាប់ និងគោលនយោបាយសាធារណៈ។ ឯកសារទាំងនេះផ្តល់នូវព័ត៌មានផ្សេងៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារសភា និងការងារមណ្ឌល ឬ ភូមិភាគរបស់សមាជិក សមាជិការសភា ក៏ប៉ុន្តែ រាល់អត្ថន័យដែលមាននៅក្នុងឯកសារទាំងនេះមិនមែនតំណាងឬឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីទស្សនៈផ្ទាល់របស់ វិទ្យាស្ថានសភាកម្ពុជា សភា ឬសមាជិក សមាជិកាណាម្នាក់នោះឡើយ។

ខ្លឹមសារនៃឯកសារទាំងនេះ មានកំណត់នូវកាលបរិច្ឆេទរៀបចំច្បាស់លាស់ និងអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់តែជាឯកសារយោងប៉ុណ្ណោះ។ ឯកសារទាំងនេះមិនមានគោលបំណងផ្តល់ប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ ឬទៅលើគោលនយោបាយណាមួយឡើយ ហើយក៏មិនបានធ្វើការសិក្សាអោយបានគ្រប់ប្រធានបទ ឬរាល់ខ្លឹមសារលម្អិតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាដែលបានលើកឡើងនោះដែរ។

ខ្លឹមសារនៃគេហទំព័រនេះស្ថិតក្រោមច្បាប់ជាធរមានរបស់កម្ពុជា និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។ រាល់ការរៀបចំឡើងវិញដោយដកស្រង់នូវផ្នែកណាមួយ ឬខ្លឹមសារទាំងស្រុងនៃឯកសារនៅក្នុងគេហទំព័រនេះ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីវិទ្យាស្ថាន។

រក្សាសិទ្ធិ ឆ្នាំ២០១៦ វិទ្យាស្ថានសភាកម្ពុជា ។(ក.ស.វ)

មាតិកា

១. សេចក្តីផ្តើម 1

២. តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ 1

៣. ការវិភាជន៍ធនធាន ឃុំ សង្កាត់ 2

៤. ការអនុវត្តរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅខេត្តកំពត និងកែប 3

៥.សេចក្តីសន្និដ្ឋាន 9

ឧបសម្ព័ន្ធ 10

ឯកសារយោង 13

១. សេចក្តីផ្តើម

ឯកសារសង្ខេបនេះ នឹងផ្តល់ជាព័ត៌មានដល់សមាជិកព្រឹទ្ធសភាភូមិភាគ៥ ជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំគម្រោងបេសកកម្មក្នុងខេត្តកែប និងកំពតនៅចុងខែ មីនា ឆ្នាំ២០១៦។ ឯកសារនេះនឹងបកស្រាយទៅលើសមត្ថភាព និងការអនុវត្តន៍ការងាររបស់ឃុំ/សង្កាត់ក្នុងខេត្តទាំងពីរនេះ។ ឯកសារនេះនឹងផ្តោតទៅលើបញ្ហាប្រឈម និងដំណោះស្រាយមួយចំនួនរបស់ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ សង្កាត់នៅក្នុងវិស័យសំខាន់ៗមួយចំនួន៖

១. ការអភិវឌ្ឍ ការអនុវត្ត និងតាមដានភាពជោគជ័យនៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ឃុំ សង្កាត់ដោយផ្តោតទៅលើការអភិវឌ្ឍប្រពន្ធ័ធារាសាស្រ្ត ផ្លូវថ្នល់ និងអគ្គិសនី

២. ការផ្តល់សេវាសាធារណៈទាក់ទងនឹងអគ្រានុកូលដ្ឋាន

៣. ការអនុវត្តគោលនយោបាយភូមិ ឃុំ សង្កាត់ មានសុវត្ថិភាពដើម្បីធានាសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម

២. តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់

រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មានតួនាទីពីរ ៖ តួនាទីបំពីកិច្ចការមូលដ្ឋាន និងតួនាទីជាភ្នាក់ងារតំណាងរដ្ឋ ក្រោមការចាត់តាំង ឬការប្រគល់អំណាចរបស់អាជ្ញាធររដ្ឋ។[1]

ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការឃុំ សង្កាត់នៅមូលដ្ឋាន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មានតួនាទីជំរុញ និងគាំពារអភិបាលកិច្ចល្អដោយចាត់ចែងប្រើប្រាស់ធនធាននានាដែលមាន ប្រកបដោយចេរភាព សម្រាប់បំពេញសេចក្តីត្រូវការជាមូលដ្ឋានក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួនដើម្បីបម្រើផលប្រយោជន៍រួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងគោរពផលប្រយោជន៍របស់ជាតិស្របតាមគោលនយោបាយទូទៅរបស់រដ្ឋ។[2] ក្នុងតួនាទីបម្រើកិច្ចការមូលដ្ឋានរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មានភារកិច្ច ធានារក្សាសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់ របៀបរៀបរយសាធារណៈ រៀបចំចាត់ចែងសេវាសាធារណៈចាំបាច់ និងមើលការខុសត្រូវឲ្យកិច្ចការទាំងនោះដំណើរការបានល្អ លើកទឹកចិត្តឲ្យមានការបង្កើនផាសុខភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងលើកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ការពារថែរក្សាបរិស្ថាន ធនធានធម្មជាតិ វប្បធម៌បេតិកភណ្ឌជាតិ សម្របសម្រួលទស្សនៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីឲ្យមានការយោគយល់អធ្យាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក និងបំពេញកិច្ចការទូទៅដើម្បីឆ្លើយតបសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។[3]

ចំណែកឯតួនាទីជាភ្នាក់ងារតំណាងរដ្ឋវិញ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មានភារកិច្ចអនុវត្តទៅតាមច្បាប់ ព្រះរាជក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស និងលិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ។ ករណីនេះ អាជ្ញាធរជួអាចធ្វើប្រតិភូកម្ម អំណាចដល់ឃុំ សង្កាត់ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវមធ្យោបាយបង្កើនសមត្ថភាព និងផ្តត់ផ្គង់សម្ភារៈ ថវិកា សម្រាប់អនុវត្ត។ ប្រតិភូកម្មខាងលើនេះត្រូវផ្តល់ចំពោះតែសមូហភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់តែប៉ុណ្ណោះ។[4]

៣. ការវិភាជន៍ធនធាន ឃុំ សង្កាត់

ដើម្បីអនុវត្តការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ សង្កាត់ ដោយគោរពតាមគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ ការវិភាជន៍ ថវិកា និងធនធានមនុស្សគឺជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ដំណើរការនេះ។ មូលនិធិឃុំ សង្កាត់ត្រូវបានបង្កើត ឡើង ជាមូលនិធិដែលផ្ទេរពីរដ្ឋបាលថ្នាក់កណ្តាល សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនានាដែលស្ថិតនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។[5] មូលនិធិត្រូវបានចាត់ចែងសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងការងាររដ្ឋបាល និង ការអភិវឌ្ឍ។ ការប្រគល់ថវិកាទៅឲ្យឃុំ សង្កាត់ មានការកើនឡើងពី ១១៣,៣៤០ លានរៀល ទៅដល់ ៣០៨,៤១០ លានរៀល (២០០៩-២០១៦) ដូច្នេះ ជាមធ្យម ក្រុមប្រឹក្សានេះ អាចទទួលបានប្រមាណ ១៦៧លានរៀល រៀងរាល់ឆ្នាំ។[6] ប៉ុន្តែ របាយការណ៍របស់អង្គការ ខមហ្វ្រែល (COMFREL) បានបង្ហាញ ថា ថវិកានេះពុំគ្រប់គ្រាន់ឡើយ ដែលប្រហែលជាតម្រូវឲ្យមានការឧបត្ថម្ភមូលនិធិផ្សេងៗក្រៅពីរដ្ឋាភិបាល។[7]

កត្តាផ្សេងទៀតដែលប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តការងាររបស់ឃុំ/សង្កាត់គឺ ធនធានមនុស្ស។ អំឡុងឆ្នាំ ២០០៧-២០១១ មន្ត្រីរាជការស៊ីវិលចំនួន ៧,៩៨៦នាក់ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងប្រព័ន្ធការងារ ឃុំ សង្កាត់។[8] ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បញ្ហាប្រឈមមួយក្នុងចំណោមបញ្ហាប្រឈមដែលសំខាន់ទាំង អស់ដែលឃុំ សង្កាត់កំពុងជួបប្រទះទាក់ទងនឹងធនធានមនុស្សគឺ ប្រវត្តិការសិក្សាមានកម្រិតទាប ដែលធ្វើ ឲ្យមានការរាំងស្ទះដល់ការអនុវត្តការងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ យោងតាម លទ្ធផលការសម្ភាសន៍របស់អង្គការ ខមហ្វ្រែល (COMFREL) ៥៥ភាគរយ នៃក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ បានបញ្ចប់ការសិក្សាត្រឹមថ្នាក់ទី១ ដល់ទី៦។[9] ដោយមើលឃើញនូវកម្រិតយល់ដឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សា និង ដោយមានស្មៀនតែម្នាក់ស្ថិតក្នុងក្របខណ្ឌក្រសួងមហាផ្ទៃជាជំនួយការ ដូច្នេះការរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះ

បណ្តាលក្នុងកម្រិតជាក់លាក់មួយគួរត្រូវបានយកមកពិភាក្សាដើម្បីជួយឲ្យការងារឃុំ សង្កាត់ដែលមានអាណត្តិ ៥ឆ្នាំ កាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាព។[10]

៤. ការអនុវត្តរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅខេត្តកំពត និងកែប

ខេត្តកំពតមានស្រុកចំនួន១៨ ឃុំចំនួន៩២ និង ភូមិចំនួន៤៨២[11] ចំណែកខេត្តកែបវិញ មានតែស្រុកមួយ ក្រុងមួយ ឃុំពីរ សង្កាត់បី និងភូមិ៨ប៉ុណ្ណោះ[12]។ ស្រុកគឺជារដ្ឋបាលថ្នាក់ទីពីរនៃរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលបានចែកជាឃុំ និងបន្ទាប់មកជាភូមិ។ ចៅហ្វាយស្រុកទាំងអស់ត្រូវបានតែងតាំងឡើងដោយអភិបាលខេត្ត ប៉ុន្តែមេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានជ្រើសរើសតាមរយៈការបោះឆ្នោតដោយមានការចូលរួមពីគណបក្សនយោបាយជាច្រើនដើម្បីធានាឲ្យបាននូវការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមថ្នាក់មូលដ្ឋានប្រកបដោយចេរភាព។[13] ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ បានសម្រេចការងារសំខាន់ៗជាច្រើនរួមមាន៖

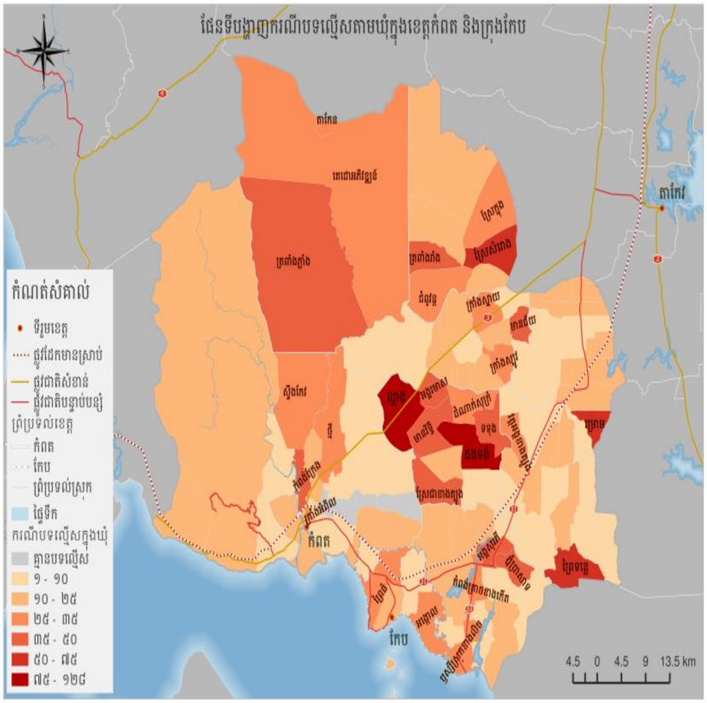

១. រក្សាសន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ៖ ប្រធានឃុំ សង្កាត់តម្រូវឲ្យធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយមេប៉ុស្តិ៍ឃុំ សង្កាត់ដើម្បីអនុវត្ត គោលនយោបាយភូមិ ឃុំ មានសុវត្ថិភាព។ ក្នុងករណីនេះ មេប៉ុស្តិ៍ឃុំ សង្កាត់ត្រូវរាយការណ៍ជូនប្រធានគណៈបញ្ជាការឯកភាពស្រុក ខណ្ឌ ដើម្បីធានានូវសុវត្ថិភាពមូលដ្ឋានក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការដោះស្រាយទំនាស់នានាក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនដែលរួមមាន៖ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ទំនាស់ព្រំដី[14] និងទំនាស់ដីធ្លី ដោយធ្វើការសម្របសម្រួលក្នុងការដោះស្រាយទំនាស់។[15] ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅខេត្តទាំងពីរនេះមានភាពសកម្មក្នុងការធានាសន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈនៅក្នុងដែនដីដែលពួកគេ

គ្រប់គ្រង។ ភាពសកម្មក្នុងការងារនេះបាននាំឲ្យមានការថយចុះនៃចំនួនករណីបទសល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ (ឃាតកម្ម ចោរប្លន់ ចាប់ជំរិត ចោរលួច និងបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌផ្សេងៗទៀត) ពី ៧៥៧ ករណី ទៅ ៦៣៦ ករណី នៅខេត្តកំពត។ ប៉ុន្តែ ខេត្តកែបហាក់ដូចជាទទួលបានលទ្ធផលផ្ទុយពីខេត្តកំពតក្នុងករណីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដោយមានការកើនឡើងពី១ករណី រហូតដល់១៨ករណី(ពីឆ្នាំ២០១២ ទៅឆ្នាំ២០១៤)។ ទិន្នន័យនេះបង្ហាញថាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បានប្តេជ្ញាចិត្តដើម្បីអនុវត្តនូវគោលនយោបាយ ភូមិ ឃុំមានសុវត្ថិភាពក្នុងការទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងអំពើហិង្សា (សូមមើលក្នុងផែនទីខាងលើ)។ តួលេខពីករណីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៅខេត្តទាំងពីរនេះមានការផ្លាស់ប្តូរ ក៏បញ្ជាក់ផងដែរថាកិច្ចសហការរវាងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងនគរបាលមានការប្រសើរឡើងផងដែរ។

២. ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្នាក់មូលដ្ឋានតាមរយៈផែនការអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់មូលដ្ឋាន៖ យោងទៅតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិឆ្នាំ២០១៤-២០១៨ រាជរដ្ឋាភិបាលគ្រោងនឹងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ពន្ធ័នៅតាមតំបន់ជនបទ ជាពិសេស ផ្លូវលំ ភ្លើងអគ្គិសនី និងការទទួលបានទឹកស្អាតសម្រាប់បរិភោគ។ ផែនការបញ្ជាក់ថានៅចុងឆ្នាំ២០១៨ នឹងមានការសាងសង់ផ្លូវរហូតដល់ ២,៣៣០គីឡូម៉ែត្រ នៅក្នុងឆ្នាំនេះ (២០១៦) ប្រជាជននៅជនបទ ៥៣ភាគរយ អាចទទួលបានទឹកស្អាតសម្រាប់បរិភោគ ហើយភាគរយនេះនឹងកើនឡើងដល់៦០ភាគរយ នៅចុងឆ្នាំ២០១៨។ ជាងនេះទៅទៀត សម្រាប់ភ្លើងអគ្គិសនីរាជរដ្ឋាភិបាលក៏មានគម្រោងបង្កើតឲ្យបាន ៧.៥១៦ លានគីឡូវ៉ាត់ នៅចុងឆ្នាំ២០១៦ និង ពង្រីកបរិមាណដល់ ៩.០១៩ និង១០.៨២៣លានគីឡូវ៉ាត់ នៅចុងឆ្នាំ២០១៧ និងឆ្នាំ២០១៨។[16] លើសពីនេះទៅទៀត នៅឆ្នាំនេះ(២០១៦) ប្រជាជនចំនួន ៥៣ភាគរយនឹងទទួលបានទឹកស្អាតបរិភោគ ហើយភាគរយនឹងកើនឡើងដល់៦០ភាគរយនៅចុងឆ្នាំ២០១៨។

ជាងនេះទៅទៀត ទិន្នន័យក៏បានបង្ហាញថាចំនួនគ្រួសារដែលទទួលបានទឹកស្អាតប្រើប្រាស់មានការកើនឡើងគួឲ្យកត់សម្គាល់នៅខេត្តកែប និងកំពត ដោយសារតែផែនការអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់មូលដ្ឋានសម្រាប់ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវសុខុមាលភាព និងគុណភាពនៃការរស់នៅ ក៏ដូចជាធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវអនាម័យ និងការអនុវត្តន៍ភាពស្អាត។ *សូមមើលក្រាហ្វិចទី១ ខាងក្រោម៖*

ក្រាហ្វិចទី១៖ ប្រភេទទឹកប្រើប្រាស់នៅខេត្តកំពត និងកែប ក្នុង១០០០គ្រួសារ

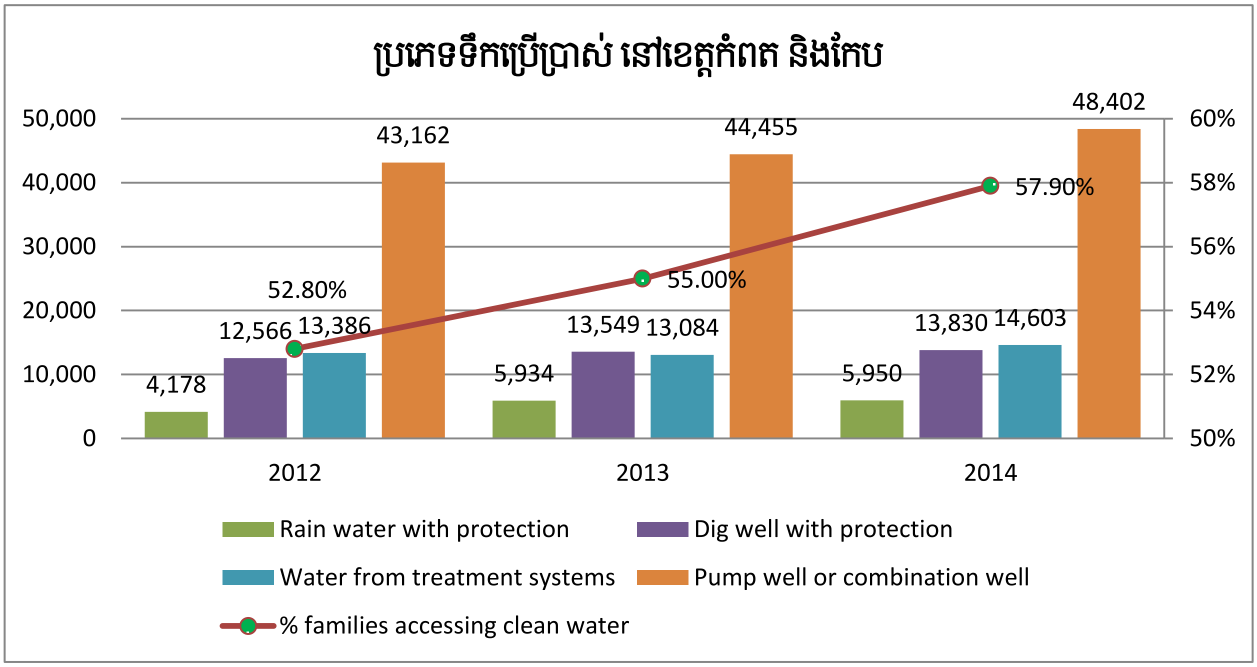

ប្រភព៖ ទិន្នន័យមូលដ្ឋានឃុំ មន្ទីរផែនការខេត្ត

ឃុំ សង្កាត់នីមួយៗមានគម្រោងវិនិយោគនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋានតាមរយៈមូលនិធិឃុំ សង្កាត់[17] ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅក្នុងខេត្តទាំងពីរនេះ ក៏បានអនុវត្តគម្រោងវិនិយោគអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដើម្បីធានាការអភិវឌ្ឍសហគមន៍របស់ពួកគេ រួមមាន ជួសជុលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ផ្លូវថ្នល់ ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវប្រពន្ធ័ធារាសាស្ត្រ ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនៅតាមតំបន់ជនបទ និងទទួលទឹកស្អាតប្រើប្រាស់។ គម្រោងទាំងនេះ តែងតែឆ្លុះបញ្ចាំងពីគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ និងគម្រោងវិនិយោគឃុំ។ មិនមានទិន្នន័យផ្លូវការណាមួយពីខេត្តទាំងពីរនេះមកធ្វើការវិភាគបានទេ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ឃុំ សង្កាត់ មានចំនួន១,៨០០គម្រោង ក្នុងនោះ៨០ភាគរយ សម្រាប់ផ្លូវជនបទ ៧,៣ ភាគរយ សម្រាប់ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ៥ភាគរយ សម្រាប់ផ្លូវទីប្រជុំជន និងគម្រោងផ្សេងៗទៀត (សូមមើលតារាងទី១)។[18] ជាងនេះទៅទៀត ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការសម្របសម្រួលលើការផ្តល់សេវាសាធារណៈតាមរយៈការអនុវត្ត និងត្រួតពិនិត្យឡើងវិញលើគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ គម្រោងវិនិយោគឃុំ ដែលបានអនុវត្តដោយការដេញថ្លៃ ឬក៏ស្ថិតនៅក្រោមការគាំទ្របច្ចេកទេសពីបណ្តាញក្រសួងជំនាញ ឬក៏មន្ទីរជំនាញ។[19]

ទោះបីជាការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងខេត្តទាំងពីរនេះ បានធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង ប៉ុន្តែបញ្ហាប្រឈមរបស់ឃុំ សង្កាត់នៅតែមាននៅឡើយ។ ឧទាហរណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ថៃទាំប្រពន្ធ័ធារាសាស្ត្រ ជួសជុល និងកសាងមានការកើនឡើងយឺតដែលមិនអាចឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងបាន។[20] ជាងនេះទៅទៀត ការបែងចែកថាមពលអគ្គិសនី ការពង្រីកបណ្តាញចែកចាយទៅតាមតំបន់ជនបទនៅមានកម្រិតនៅឡើយ ហើយថាមពលអគ្គិសនីដែលបានមកពីរោងចក្រវារីអគ្គិសនីអាចផ្គត់ផ្គង់គ្រប់គ្រាន់នៅតែរដូវវស្សាប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែនៅរដូវផ្សេងទៀត ថាមពលអគ្គិសនីបានបន្ថយរហូតដល់ទៅ ២៥ភាគរយ។[21]

ទាក់ទងនឹងតម្លាភាព អនុក្រឹត្យស្តីពី ការគ្រប់គ្រងប្រពន្ធ័ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ សង្កាត់បានបញ្ជាក់ថា ហេដ្ឋា-រចនាសម្ព័ន្ធ ឬក៏គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដែលអនុវត្តដោយឃុំ សង្កាត់ត្រូវតែដាក់ដេញថ្លៃជាសាធារណៈ។[22] ដើម្បីបង្កើនអំណាចដល់ឃុំ សង្កាត់ និងធានាថាសេវា និងការងារដែលបានធ្វើទាំងអស់ប្រកបដោយតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពដោយមិនចាំបាច់ពឹងផ្អែកទៅលើថ្នាក់រដ្ឋបាលផ្សេងទៀតក្នុងការផ្តល់សេវាទាំងនេះ ដំណើរការនៃការដេញថ្លៃត្រូវបានបង្កើតឡើង។[23] ជាទូទៅក្នុងដំណើរការដេញថ្លៃ មានប្រាំមួយជំហ៊ានដូចជា៖

១. កិច្ចប្រជុំផ្សព្វផ្សាយការដេញថ្លៃរយៈពេលពីរសប្តាហ៍នៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

២. កិច្ចប្រជុំ និងសកម្មភាពដេញថ្លៃដូចខាងក្រោម៖

- កិច្ចប្រជុំណែនាំពីការដេញថ្លៃ
- ការដាក់ដេញថ្លៃយ៉ាងហោចណាស់ ៣០នាទីបន្ទាប់ពីការណែនាំពីការដេញថ្លៃបានបញ្ចប់
- បើកការដេញថ្លៃ
- វាយតម្លៃការដេញថ្លៃ (ដោយ គណៈកម្មាធិការលទ្ធកម្មហើយមិនមានវត្តមានអ្នកដេញថ្លៃទេ)

៣. ប្រកាសលទ្ធលបង្ហាញឈ្មោះអ្នកដែលដេញថ្លៃបាន

៤. មន្ត្រីជំនួយបច្ចេកទេសរាយការណ៍ទៅអភិបាលខេត្តថាដំណើរការដេញថ្លៃបានធ្វើតាមការណែនាំ

៥.អនុម័តលើផែនការ

៦.ចុះកិច្ចសន្យានៅក្រោយពេលប្រកាសពីការវាយតម្លៃរយៈពេលមួយសប្តាហ៍។[24]

តារាង ១៖ ប្រភេទគម្រោងដែលវិនិយោគដោយឃុំ សង្កាត់ ២០០៩-២០១៥

ប្រភេទគម្រោង	ហ្វ្រេកង់	ភាគរយ
ផ្លូវជនបទ	២៣.៣៦៦	៨២,៦៩
ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ	២.០៦០	៧,២៩
ផ្លូវទីប្រជុំជន	១.៤៥៦	៥,១៣
កសិកម្ម	៤៤៩	១,៥៩
ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនៅតាមតំបន់ជនបទ	២៩០	១,០៣
ប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក និងការពារទឹកជំនន់នៅទីប្រជុំជន	១៤៣	០,៥១
អប់រំ	១០១	០,៣៦
ប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក និងការពារទឹកជំនន់នៅជនបទ	៩៤	០,៣៣
សហគមន៍នេសាទ	៨៥	០,៣
សហគមន៍ព្រៃឈើ	៧៨	០,២៨
ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន	៤៩	០,១៧
អនាម័យ	៣០	០,១១
ការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍	៣០	០,១១
អគ្គីសនី	៩	០,០៣
សំរាម	៥	០,០២
ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកសហគមន៍	៤	០,០១
សុខាភិបាល	៤	០,០១
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្សារ	៤	០,០១
ការអន្តរាគមន៍ផ្នែកសង្គម	៣	០,០១
ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅតាមទីប្រជុំជន	៣	០,០១

ប្រភព៖ ទិន្នន័យនៃការអនុវត្តន៍គម្រោង របស់គ.ជ.អ.ប

៣. **ការផ្តល់សេវាសាធារណៈទូទៅ៖** យោងលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ រដ្ឋាភិបាលបានសង្កត់ធ្ងន់លើការកែលម្អសេវាសាធារណៈនៅតំបន់ជនបទតាមរយៈការពង្រឹងគុណភាព និងការចែកចាយសេវាសាធារណៈ

បូករួមទាំងការកែលម្អការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស។ ដើម្បីធ្វើឲ្យសេវាសាធារណៈមានភាពប្រសើរឡើង គុណភាព និងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង(ICT) និងយន្តការដែលអាចជួយធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងដល់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈទៅកាន់តំបន់ដាច់ស្រយាល ត្រូវបានលើកកម្ពស់ ។[25] ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មានតែ ទិន្នន័យអំពីការចុះអត្រានុកូលដ្ឋានតែមួយគត់នៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈទូទៅ ដែលអាចកំណត់នូវសកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់បាន។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់គឺមានតួនាទីយ៉ាងសកម្មក្នុងការជូនដាដំណឹង និងលើកទឹកចិត្តប្រជាជនក្នុងការទទួលយកនូវសេវាចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន(Civil registration)ទាំងនេះ រួមមានការចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន អត្តសញ្ញាណ-ប័ណ្ណ សៀវភៅគ្រួសារ និងសៀវភៅស្នាក់នៅ ដែលការចុះបញ្ជីទាំងនេះជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ប៉ូលិស។ ការធ្វើការងាររបស់ពួកគាត់ក្នុងការផ្តល់សំបុត្រកំណើត និង ការផ្តល់ឯកសារផ្សេងៗទៀត ព្រមទាំងការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់យ៉ាងខ្លាំង។

នៅក្នុងឆ្នាំ២០១២ ឃុំ សង្កាត់ភាគច្រើន ចាប់ផ្តើមយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀតលើការផ្តល់សេវាសង្គម ដោយការបែងចែកមូលនិធិឃុំ សង្កាត់របស់ពួកគាត់ សម្រាប់គាំទ្រវាល់សកម្មភាព បូករួមទាំងការចុះសំបុត្រកំណើត បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១១ ដែលមូលនិធិឃុំ សង្កាត់ភាគច្រើនត្រូវបានចំណាយតែលើហេដ្ឋា-រចនាសម្ព័ន្ធ។[26] អត្រានៃការចុះសំបុត្រកំណើតនៅក្នុងខេត្តកំពត និងខេត្តកែប ក៏បានកើនឡើងចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០១២មកផងដែរ។ ភាគរយនៃកុមារ(៣០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីប្រសូត្រ)ដែលបានចុះសំបុត្រកំណើតបានកើនឡើងចាប់ពី ៦៥,៥% ទៅ ៧៧,៧% នៅក្នុងខេត្តកំពត[27] និងកើនឡើងពី៦៧,៣% ទៅ៨៦,៧% នៅក្នុងខេត្តកែប [28] (២០១២-២០១៤)។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅតែមានបញ្ហាប្រឈមក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈទូទៅ នៅឃុំ សង្កាត់ ។ ជាឧទាហរណ៍ដូចជា ឪពុកម្តាយបានយល់ឃើញថាដំណើរការនៃការចុះសំបុត្រកំណើតនេះគឺមានលក្ខណៈស្មុគ្រស្មាញ ជាពិសេសនៅក្នុងករណីដែលទៅចុះឈ្មោះយឺតយ៉ាវ។ លើសពីនេះទៅទៀត ការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យគឺនៅពុំទាន់មានគុណភាពខ្ពស់ ដោយហេតុថា ទិន្នន័យនៅលើក្រដាស និងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យទិន្នន័យដោយដៃបានធ្វើឲ្យគុណភាពនៃព័ត៌មាននៅមានកម្រិត ឬលំហូរនៃព័ត៌មានមិនទៀងទាត់។[29] ទោះបីជា រដ្ឋាភិបាលមានផែនការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង (ICT) ដូចដែលការលើកឡើងខាងលើក៏ដោយ សមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលដែលនៅមានកម្រិតក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងបច្ចេកវិទ្យាទំនើប គឺជាឧបសគ្គមួយដែលត្រូវឆ្លងកាត់ដើម្បីសម្រេចឲ្យបានជោគជ័យ។[30]

បន្ថែមពីលើបញ្ហាប្រឈមក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ឃុំ សង្កាត់ក៏កំពុងជួបការលំបាកផងដែរជាមួយនឹងបញ្ហាដ៏ទៃទៀតនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគាត់ ដូចជាបញ្ហាការធ្វើចំណាកស្រុកជាដើម។ នៅក្នុងខេត្តទាំងពីរនេះ ប្រជាជនមានបំណងធ្វើចំណាកស្រុកទៅកាន់ប្រទេសដ៏ទៃទៀត ឬក៏ខេត្តដ៏ទៃទៀត ដើម្បីស្វែងរកឱកាសការងារដ៏ល្អប្រសើរមួយ។ ជាលទ្ធផល នៅក្នុងខេត្តកំពត ភាគរយប្រជាជនដែលមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ និងលើស១៨ឆ្នាំ ធ្វើការចំណាកស្រុកទៅកាន់កន្លែងដ៏ទៃទៀតដើម្បីស្វែងរកការងារនៅក្នុងប្រទេសបានកើនឡើងចាប់ពី ៨,៥% ក្នុងឆ្នាំ ២០១២ ទៅ ១០,៩% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ និងទៅកាន់ប្រទេសដ៏ទៃទៀតកើនឡើងចាប់ពី ៣,៥% ទៅ៥%។[31] នៅក្នុងខេត្តកែប ភាគរយនៃអ្នកចំណាកស្រុកនៅក្នុងប្រទេសកើនឡើងពី ៦,៧% ទៅ ៩,៩% និងចំណាកស្រុកទៅក្រៅប្រទេសកើនឡើងពី ១,៨% ទៅ២,៥% ចន្លោះឆ្នាំ ២០១២ និង ២០១៤។[32]

៥.សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការអនុវត្តការងារក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់របស់ ខេត្តកែប និងកំពតមានការរីកចម្រើន។ ទោះបីថវិកានិងធនធានមនុស្សនៅមានកម្រិត ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំសង្កាត់នៅតែជារដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដ៏សំខាន់ក្នុងការធានាការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គម របស់ខេត្តទាំងពីរនេះ។ ក្រុមប្រឹក្សានេះ មានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការសម្របសម្រួល និងជំរុញឲ្យការងារផ្តល់សេវាសាធារណៈកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងមូលដ្ឋានពួកគេ។ ក្នុងបរិបទការអនុវត្ត វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំសង្កាត់អនុវត្តគោលនយោបាយភូមិ ឃុំមានសុវត្ថិភាព ដោយការព្យាយាមពង្រឹង និងធ្វើសហប្រតិបត្តិការល្អជាមួយប៉ុស្តិ៍ប៉ូលិស ដើម្បីធានាឲ្យបាននូវសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី ជោគជ័យក្នុងការអនុ-វត្ត មូលដ្ឋានគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ និងគម្រោងវិនិយោគឃុំទាមទារឲ្យមានពេលវេលា និងថវិកាគ្រប់គ្រាន់ដែលផ្តល់ដោយក្រសួង និងនាយកដ្ឋានជំនាញបច្ចេកទេស។ ក្រៅពីការចុះសំបុត្រកំណើត លិខិតអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងការងាររដ្ឋបាលមូលដ្ឋានផ្សេងទៀត សមិទ្ធិផលពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់សេវាសាធារណៈគឺស្របនឹងគោលដៅអាទិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ក្នុងន័យនេះ អាចបញ្ជាក់បានថា ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ របស់ខេត្តទាំងពីរបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការសម្របសម្រួលឲ្យមានការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់ពួកគេ។

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ១៖ មូលនិធិឃុំ និងសង្កាត់គិតជាលានរៀល

ឆ្នាំ	ផ្នែករដ្ឋបាល	ផ្នែកការអភិវឌ្ឍន៍	សរុប	ផលធៀបទៅនឹងចំណូលចរន្តរបស់ជាតិ
2009	34,324.10	79,015.90	113,340.00	2.75%
2010	38,648.74	110,000.26	148,649.00	2.80%
2011	52,602.00	106,798.00	159,400.00	2.80%
2012	52,737.00	129,253.00	181,990.00	2.80%
2013	54,107.00	150,311.00	204,418.00	2.80%
2014	105,230.00	132,036.00	237,266.00	2.80%
2015	139,795.00	132,159.00	271,954.00	2.80%
2016	185,119.24	123,290.76	308,410.00	2.80%
សរុប	**825,840.80**	**1,266,182.64**	**2,092,023.44**	

ប្រភព: ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ឧបសម្ព័ន្ធ២៖ ករណីបទល្មើសតាមឃុំ នៅខេត្តកំពត និងកែប

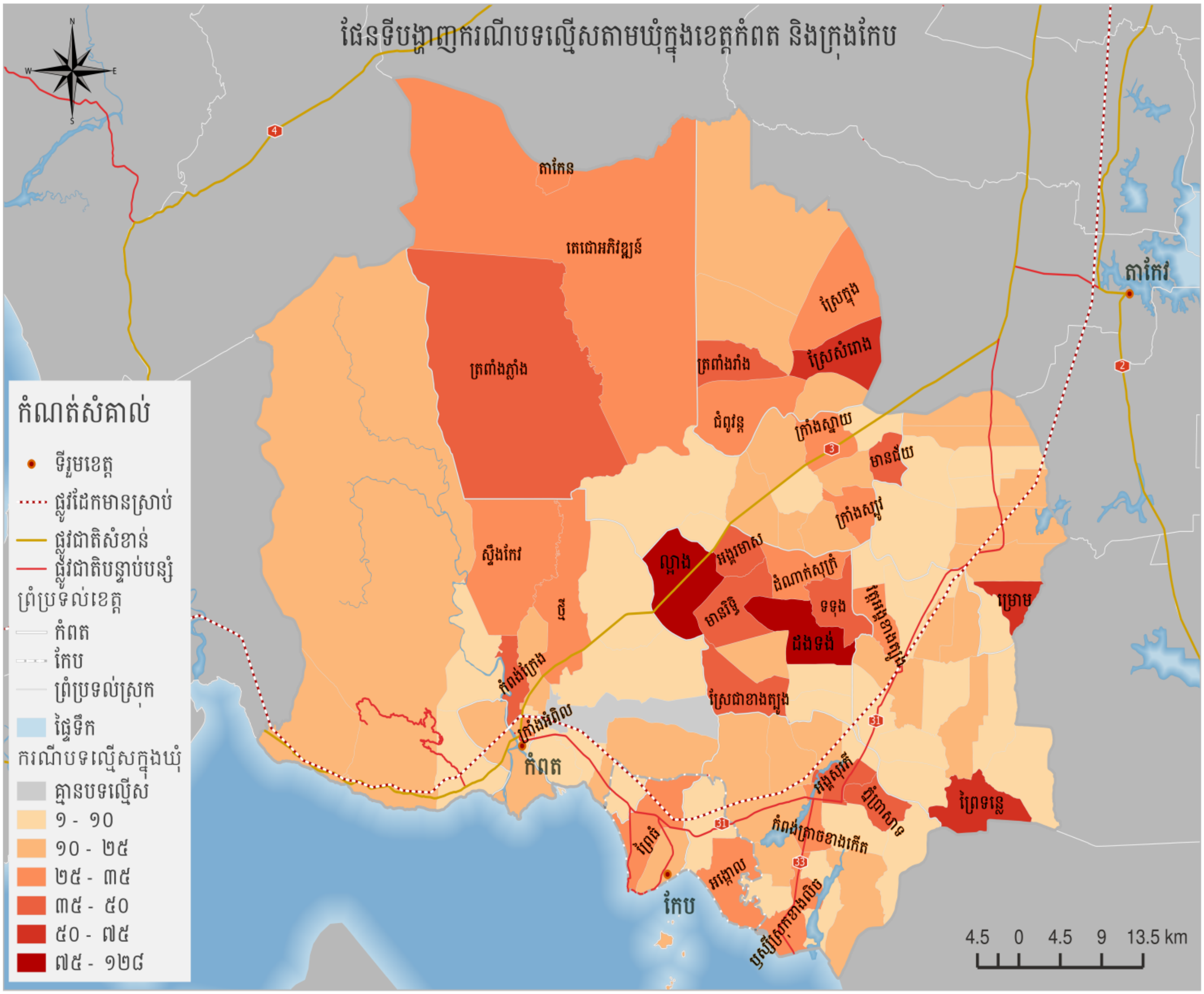

ឧបសម្ព័ន្ធ៣៖ ដំណើរការដេញថ្លៃ

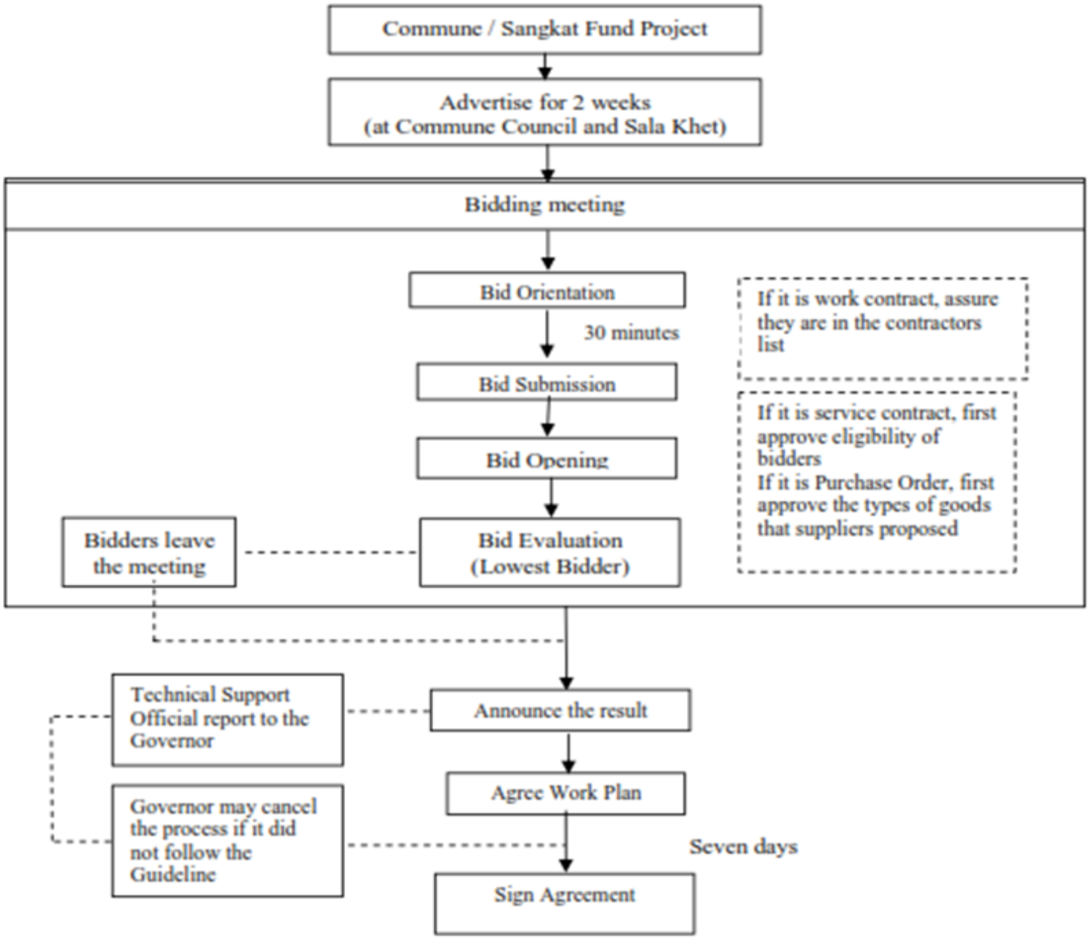

ឯកសារយោង

[1] 2001 Law on Administrative Management of the Commune/Sangkat Cambodia.
[2] Ibid.
[3] ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ឆ្នាំ២០០១ មាត្រា ៤៣
[4] ដូចខាងលើ មាត្រា៤៤
[5]According to the law on commune/sangkat administrative management 2001, the budgets of the commune and sangkat come from two main sources: the budget from the annual state budget; and their own financial resources from fiscal and non-fiscal taxes, other service charges, etc. (Articles 74 and 78).
[6] Actual commune/Sangkat fund resources in 2009 to 2016 are reflected in the annex 1.
[7] COMFREL 2013. Assessment of the Second Term of Decentralization in Cambodia: Commune Council Performance and Citizens' Participation, 2007-2012. Phnom Penh COMFREL.p.17.
[8] NCDD 2012. Report on the Achievement of Implementation of Commune/Sangkat Council in the 2nd Legislature 2007-2011. Phnom Penh, Cambodia: NCDD ,p.27.
[9] COMFREL 2013. Assessment of the Second Term of Decentralization in Cambodia: Commune Council Performance and Citizens' Participation, 2007-2012. Phnom Penh COMFREL.P.20.
[10] CHHEAT, S. 2014 Impact of Decentralization on Cambodian's Urban Governance. *CDRI Working Paper* ,p.88.
[11] NATIONAL INSTITUTE OF STATISTICS & MINISTRY OF PLANNING 2013. *Economic Census of Cambodia 2011: Provincial Report, 07 Kampot Province,* Phnom Penh, Cambodia National Institute of Statistics,.
[12] NATIONAL INSTITUTE OF STATISTICS & MINISTRY OF PLANNING 2013 *Economic Census of Cambodia 2011 Provincial Report Kep Province.,* Phnom Penh, Cambodia National Institute of Statistics, .
[13] NAGOYA UNIVERSITY 2007. Overseas fieldwork Report 2006: Kampot Province, Cambodia. Phnom Penh, Cambodia: Nagoya University, .
[14] WORLD BANK & ASIA FOUNDATION 2012. Voice, Choice and Decision: A Study of Local Governance Processes in Cambodia. Phnom Penh, Cambodia The Asia Foundation ,p.19.
[15] COMFREL 2013. Assessment of the Second Term of Decentralization in Cambodia: Commune Council Performance and Citizens' Participation, 2007-2012. Phnom Penh COMFREL.p.15.
[16] ROYAL GOVERNMENT OF CAMBODIA 2014 National Strategic Development Plan 2014-2018 : For Growth,Employment, Equity and Efficiency to Reach Upper Middle Income Country Phnom Penh, Cambodia: Royal Government of Cambodia, . p. viii.
[17] 2.8% of Recurrent Revenue of the National Budget,UNICEF 2013 -b. Cambodia issue brief: Strengthening sub-national planning and budgeting to improve service delivery and child development. Phnom Penh, Cambodia: UNICEF.
[18] NCDD 2012. Report on the Achievement of Implementation of Commune/Sangkat Council in the 2nd Legislature 2007-2011. Phnom Penh, Cambodia: NCDD
[19] CHEA, S. M., CHHAN, P., HTAY, W. M. M., KEM, K., NHIEP, S. & THENG, N. 2016 Enhancing Local Development of Sangkat in Phnom Penh. Phnom Penh, Cambodia: Parliamentary Institute of Cambodia, .
[20] ROYAL GOVERNMENT OF CAMBODIA 2014 National Strategic Development Plan 2014-2018 : For Growth,Employment, Equity and Efficiency to Reach Upper Middle Income Country Phnom Penh, Cambodia: Royal Government of Cambodia, .p.45.
[21] Ibid.p.47.
[22] NATIONAL COMMITTEE TO SUPPORT THE COMMUNES 2002 Sub-Decree Commune/Sangkat Financial Management System. Phom Penh National Committee to Support the Communes,. Article 46.
[23]COMFREL 2013. Assessment of the Second Term of Decentralization in Cambodia: Commune Council Performance and Citizens' Participation, 2007-2012. Phnom Penh COMFREL. p.12
[24] SHRESTHA, P. M. 2005. Copyright© International Labour Organization 2005 First published 2005.p.38.
[25] Ibid.pp.110-111.
[26] COMFREL 2013. Assessment of the Second Term of Decentralization in Cambodia: Commune Council Performance and Citizens' Participation, 2007-2012. Phnom Penh COMFREL. p.25.
[27] PROVINCIAL DEPARTMENT OF PLANNING 2015 *Profile On Economic and Social in Year 2015, Kampot province,* Phnom Penh, Cambodia Provincial Department of Planning, .p.53.
[28] PROVINCAL DEPARTMENT OF PLANNING 2015 *Profile On Economic and Social in Year 2015, Kep province,* Phnom Penh, Cambodia, Provincial Department of Planning, .p.55.
[29] UNICEF 2013 -a. Cambodia Issue Brief on Birth Registration: For every child the fundamental right to an identity. Phnom Penh, Cambodia UNICEF

[30] ROYAL GOVERNMENT OF CAMBODIA 2014 National Strategic Development Plan 2014-2018 : For Growth,Employment, Equity and Efficiency to Reach Upper Middle Income Country Phnom Penh, Cambodia: Royal Government of Cambodia, .p.49.
[31] PROVINCIAL DEPARTMENT OF PLANNING 2015 *Profile On Economic and Social in Year 2015, Kampot province,* Phnom Penh, Cambodia Provincial Department of Planning, .p.22.
[32] PROVINCAL DEPARTMENT OF PLANNING 2015 *Profile On Economic and Social in Year 2015, Kep province,* Phnom Penh, Cambodia, Provincial Department of Planning, .p.20.